

МИНИСТЕРСТВО НА ФИНАНСИТЕ

ИНФОРМАЦИОНЕН БЮЛЕТИН

**ИЗПЪЛНЕНИЕ НА КОНСОЛИДИРАНИЯ БЮДЖЕТ
МЕСЕЦ ЮНИ 2009 г.**



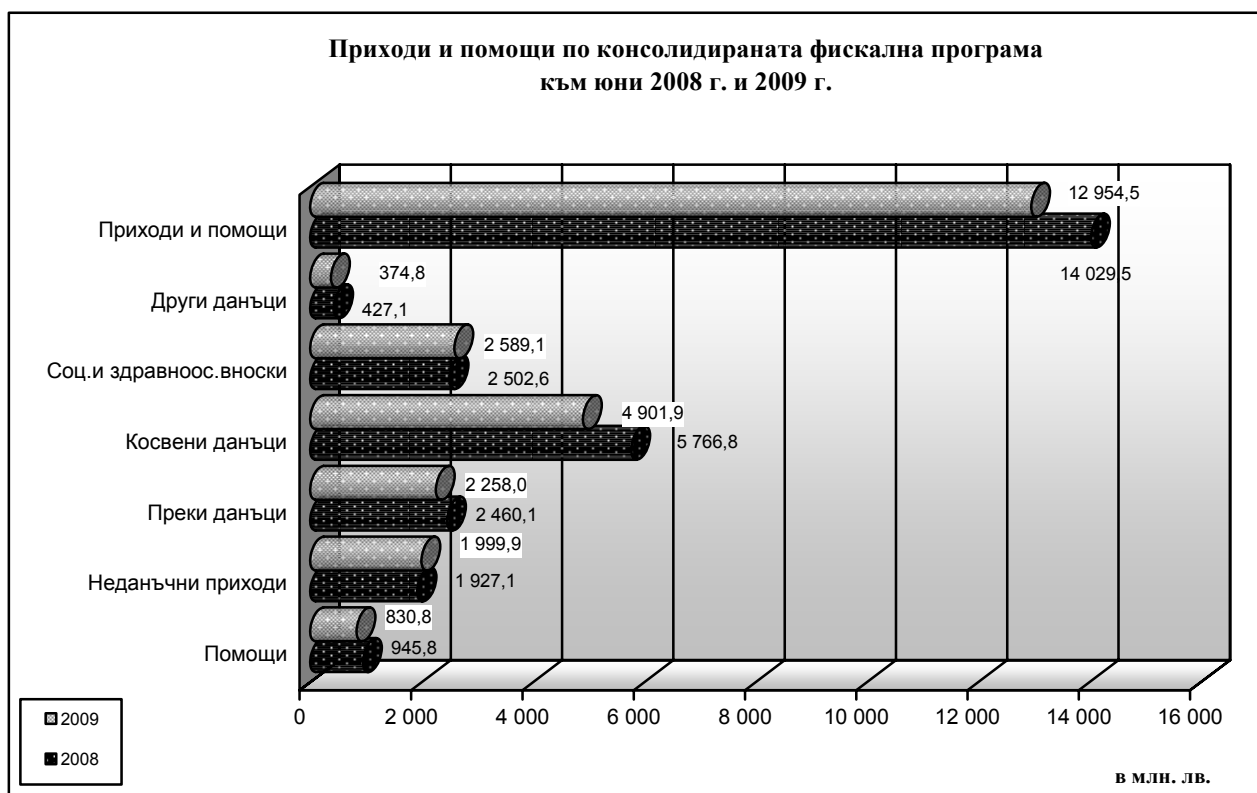
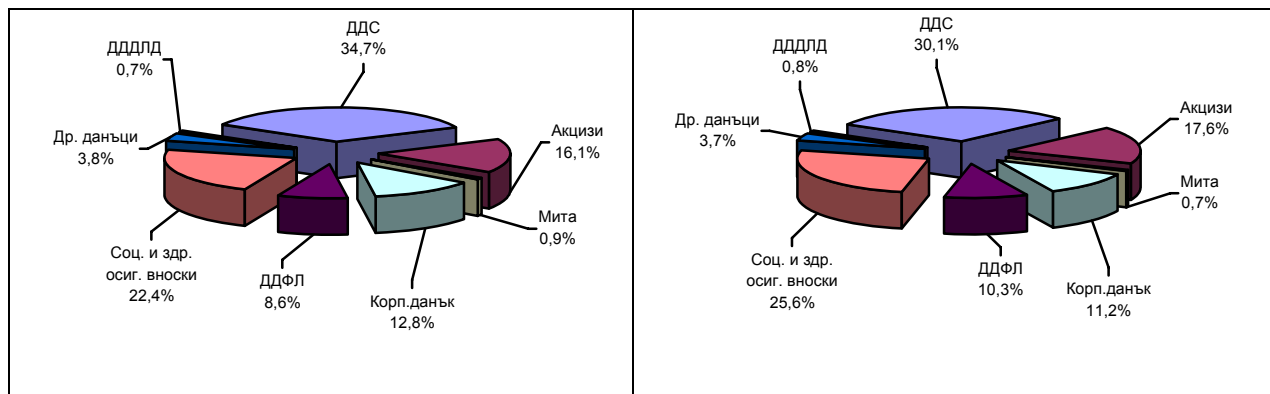
I. Основни параметри на консолидираната фискална програма¹ към месец юни 2009 г.

➤ **Приходите** по консолидираната фискална програма (КФП) към края на месец юни 2009 г. са в размер на 12 954.5 млн. лв., което представлява 92.3% от постъпленията за същия период на миналата година. Изпълнението спрямо годишните разчети към ЗДБРБ за 2009 г. е 39.8%. Данъчните постъпления са в размер на 10 123.8 млн. лв., което представлява 39.3% от разчета за годината. Неданъчните приходи и помощите са в размер на 2 830.6 млн. лв. или 41.5 % от разчета за годината.

Структура на данъчните приходи по консолидирания бюджет

Юни 2008 г.

Юни 2009 г.



¹ Обхваща републиканския бюджет и всички автономни бюджети – общински, осигурителните фондове, ДВУ, БАН, БНР, БНТ, Висшия съдебен съвет, както и извънбюджетни сметки и фондове и други сметки на централно и местно ниво. Данните са на база месечните отчети на ПРБК

➤ **Разходите по консолидирания бюджет** (вкл. вноската на Република България за общия бюджет на ЕС) към 30.06.2009 г. са в размер на **12 770.6 млн. лв.**, което представлява 42.1 % от предвидените в ЗДБРБ за 2009 г.

Отчетените разходи по основните разходни групи към края на юни 2008 г. и 2009 г. са представени на следната графика:



* Вкл. нетния прираст на държавния резерв

Частта от вноската на Република България за общия бюджет на ЕС, изплатена към юни 2009 г. от централния бюджет възлиза на **412.5 млн. лв.**, което е в съответствие с регламент 1150/2000 на Съвета на ЕС, в т.ч.:

- ресурс на база брутен национален доход - 217.0 млн. лв.;
- ресурс на база данък върху добавената стойност - 64.5 млн. лв.;
- корекция за Обединеното кралство – 33.7 млн. лв.;
- традиционни собствени ресурси (мита и налози върху захарта) – 60.6 млн. лв.;
- вноска за участие във финансирането на брутното намаление за Нидерландия и Швеция – 2.7 млн. лв.;
- допълнителни плащания – 34.0 млн. лв.

Към края на месец юни 2009 г. **положителното бюджетно салдо по КФП е в размер на 183.8 млн. лв.**

➤ **Фискалният резерв** по текущи валутни курсове към 30.06.2009 г. е в размер на **8 264.6 млн. лв.**

II. Изпълнение на републиканския бюджет² към юни 2009 г.

Изпълнението на основните показатели на републиканския бюджет, на база месечните отчети на първостепенните разпоредители с бюджетни кредити към юни 2009 г., съпоставено със същия период на миналата година и програмата е, както следва:

Таблица №1

ПОКАЗАТЕЛИ	(млн. лв.)				
	Отчет юни 2008 г.	Закон 2009 г.	Отчет юни 2009 г.	Изпълнение спрямо 2008 г.	Изпълнение спрямо закон 2009 г.
Общо приходи и помощи	9 570,0	20 955,0	8 600,9	89,9%	41,0%
<i>-Данъчни</i>	8 308,5	18 916,0	7 235,7	87,1%	38,3%
Преки	2 448,4	4 903,5	2 245,4	91,7%	45,8%
Косвени	5 766,8	13 795,8	4 901,9	85,0%	35,5%
Други данъци	93,3	216,7	88,5	94,9%	40,8%
<i>-Неданъчни</i>	1 170,2	1 899,6	1 250,4	106,9%	65,8%
<i>-Помощи</i>	91,3	139,4	114,8	125,7%	82,3%
Разходи, трансфери и вноска за бюджета на ЕС	6 734,6	20 466,1	8 384,3	124,5%	41,0%
<i>-Нелихвени</i>	3 114,7	10 053,4	3 936,3	126,4%	39,2%
Текущи	2 656,0	7 402,8	3 134,7	118,0%	42,3%
Капиталови *	458,7	2 650,6	801,5	174,7%	30,2%
<i>-Лихви</i>	352,0	632,4	333,1	92,9%	52,7%
Външни заеми	269,9	474,2	250,8	93,6%	52,9%
Вътрешни заеми	82,1	158,2	82,3	100,2%	52,0%
<i>- Резерв за неотложни и непредвидени разходи</i>		590,0			
<i>-Трансф. др. бюджети</i>	2 908,7	8 258,5	3 702,5	127,3%	44,8%
<i>- Вноска за бюджета на ЕС</i>	359,2	931,8	412,5	114,8%	44,3%
Бюджетен баланс	2 835,4	488,9	216,5		

* Вкл. нетния прираст на държавния резерв

➤ Приходи по републиканския бюджет

Общият размер на приходите и помощите по републиканския бюджет към 30.06.2009 г. е 8 600.9 млн. лв., което представлява 41.0 % изпълнение на годишните разчети в ЗДБРБ за 2009 г. Спрямо шестте месеца на 2008 г. са събрани с 969.1 млн. лв. по-малко.

• Данъчни приходи

Размерът на данъчните постъпления по републиканския бюджет към полугодieto на 2009 г. е 7 235.7 млн. лв., което представлява изпълнение от 38.3 % на годишния разчет.

✓ Косвени данъци

Постъпленията от косвени данъци за първото полугодие на 2009 г. формират 67.7 % от данъчните приходи по републиканския бюджет и са в размер на 4 901.9 млн. лв., или 35.5 % от предвидените със ЗДБРБ за 2009 г. Съпоставени с юни 2008 г. постъпленията от косвени данъци са намалели с 864.9 млн. лв. (15%), което се дължи основно на забавяне на постъпленията от ДДС от внос.

Данъкът с най-голям относителен дял в данъчните приходи по републиканския бюджет е данъкът върху добавената стойност – 42.2 %. Приходите от ДДС за първите шест месеца на 2009 г. са в размер на 3 051.8 млн. лв., което представлява 32.7% от разчета за годината. Съпоставени с постъпленията за същия период на миналата година през отчетния период са постъпили с 824.7 млн. лв. по-малко, което основно е резултат на драстичното

² Републиканският бюджет включва централен бюджет и бюджетите на държавните органи, министерствата и ведомствата.

свиване на обема на вноса в страната (с около 50 % по-малко от 2008 г.) и съответно на по-ниските постъпления от ДДС от внос.

Нетният размер на приходите от *ДДС от внос* за първото полугодие на 2009 г. е 1 138.1 млн. лв., което представлява 22.7 % от заложените в разчетите за годината. Забавянето при постъпленията от данъка са следствие на по-ниските цени на горивата и суровините на международните пазари и значителното свиване на вноса на суровини и материали спрямо същия период на миналата година. Обемът на вноса намалява основно поради спада при вноса на суровини и материали за преработвателната промишленост.

Постъпленията от *ДДС при сделки в страната и ВОП* възлизат на 1 913.8 млн. лв., или със 75.0 млн. лв. повече спрямо първото полугодие на 2008 г.

Регистрираните лица по ДДС упражняват право на *данъчен кредит* чрез приспадане по реда на чл. 92, ал.1 от ЗДДС или чрез ефективно възстановяване от данъчната администрация след определения срок. Докато приспаднатият данък е на нивото на 2008 г., то данъчните органи са възстановили за периода 2 250 млн. лв. (с 338 млн. лв. по-малко в сравнение с 2008 г.), което е отражение на намалението на сделките с държави-членки на ЕС и трети страни. Невъзстановеният данъчен кредит към 30.06.2009 г. се е увеличил със 150 млн. лв. в сравнение със същия период на м.г. и е достигнал 440.6 млн. лв.

Приходите от акцизи към 30.06.2009 г. са в размер на 1 779.8 млн. лв., или 41.8 % от предвидените със ЗДБРБ за 2009 г. и формират 24.6 % от данъчните приходи за периода. Постъпленията от акцизи се формират от следните основни стокоски групи: горива (48.3 %); тютюневи изделия (45.7 %); алкохолни напитки и пиво (4.2 %) и други акцизни стоки – електрическа енергия, въглища и кокс, автомобили над 120 KW и др. (1.8 %).

- *Акцизите от горива* към 30.06.2009 г. възлизат на 859.6 млн. лв. (нето), при 970.1 млн. лв. за същия период на 2008 г. Забавянето на постъпленията се дължи най-вече на намаления с 11.4 % физически обем на обложените с акциз горива.

- *Акцизите от тютюневи изделия* към 30.06.2009 г. са в размер на 813.3 млн. лв., или със 146.8 млн.лв. повече спрямо същия период на 2008 г., като нарастването основно е резултат от увеличението на средната акцизна ставка (измерена като лева за 1000 къса) с 34 %.

- *Акцизите от алкохолни напитки и пиво* към 30.06.2009 г. възлизат на 75.3 млн. лв., при 96.0 млн.лв. за същия период на 2008 г.

- Приходите от *други акцизни стоки* - спиртни напитки и пиво, въглища и кокс, автомобили над 120 KW и др. са в размер на 31.6 млн. лв.

Постъпленията от мита към юни 2009 г. възлизат на 70.3 млн. лв., или 32.7 % от планираните в ЗДБРБ за 2009 г., като заемат 1.0 % относителен дял в общия размер на данъчните приходи. В сравнение със същия период на миналата година събраните мита към юни 2009 г. са с 29.0 млн. лв. по-малко (29.2 %), което основно е резултат от намалените обеми на вноса на автомобилни превозни средства, алуминий и изделия от алуминий, и електрически машини и апарати. В **стокоската структура** на приходите от мита за януари - юни 2009 г. четири основни групи – ”Захар и захарни изделия”, „Автомобилни превозни средства”, ”Машини и апарати” и ”Електрически машини и апарати” имат дял от 44.3%. Водещи са приходите от мита по глава 17 от МТ ”Захар и захарни изделия” – 12.7 млн. лв. и 18.8 % относителен дял, като спрямо януари - юни 2008 г. има намаление от 2.1 млн. лв. На второ място са постъпленията по глава 87 от МТ ”Автомобилни превозни средства”, които възлизат на 8.9 млн. лв. и имат относителен дял

от 13.1%. При тях се отчита намаление с 10.4 млн. лв. (53.9 %). Следващата стокова група, която дава 6.4% от всичките мита, или 4.3 млн. лв., е глава 84 - "Машини и апарати". Спрямо януари - юни 2008 година има намаление от 26.3 %. Митата, събрани от внос на **стоки с произход** от Китай, възлизат на 20.4 млн. лв. и са със 7.6 млн. лв. по - малко от януари - юни 2008 г., като формират 30.2 % от общия обем на митата за текущия период. На второ място по приходи от мита е вносът на стоки с произход от Бразилия (12.5 млн. лв.) – 18.4 % дял и намаление на събраните мита с 21.6% в сравнение с януари - юни 2008 г. Следват Япония – 4.2 млн. лв., 6.2 % относителен дял; САЩ – 3.7 млн. лв., 5.5 % относителен дял и други.

✓ **Преки данъци**

Приходите в групата на **преките данъци** към полугодieto на 2009 г. са в размер на **2 245.4 млн. лв.**, или 45.8 % от разчета за годината. Спрямо първото полугодие на 2008 г. се отчита забавяне на приходите от преки данъци с 8.3 % или 203.0 млн. лв. по-малко.

Приходите от корпоративен данък към 30.06.2009 г. са в размер на 1 130.4 млн. лв. и представляват 45.9 % от годишния разчет. Отнесен към общо постъпилите данъчни приходи по републиканския бюджет, корпоративния данък заема дял от 15.6 %. Спрямо юни 2008 г. се отчита намаление от 20.8 %, поради свиване на печалбите на компаниите в резултат на световната финансова и икономическа криза.

Приходите от *корпоративния данък на нефинансовите предприятия (вкл. юридически лица с нестопанска цел)* към 30.06.2009 г. са в размер на 1 029.6 млн. лв., което представлява 45.6 % от предвидените в ЗДБРБ за 2009 г. Постъпленията от *корпоративен данък на финансови институции (включително застрахователни компании)* възлизат на 100.8 млн. лв., или 50.2 % от разчета за годината.

Приходите от данък върху доходите на физически лица са в размер на 1 031.6 млн. лв., или 45.1 % от планираните със ЗДБРБ за 2009 г. и формират 14.3 % относителен дял в общия размер на данъчните приходи. В сравнение със същия период на миналата година са постъпили с 85.2 млн. лв. повече.

По трудови правоотношения приходите от данъка към 30.06.2009 г. са 803.4 млн. лв. при 683.5 млн. лв. към 30.06.2008 г., или със 119.9 млн. лв. повече. Размерът на тези постъпления от данъка е повлиян от следните фактори:

- ръст на средната работна заплата спрямо юни 2008 г. - данните за периода показват, че средната работна заплата за страната продължава да расте, макар и със значително по-ниски темпове спрямо миналата година;

- незначителен ръст на безработицата - по данни на Агенцията по заетостта, безработицата през месец юни е 7.29 % при 7.08 % за месец май. Спрямо предходния месец броят на безработните лица се е увеличил с 0.21 процентни пункта (което е около 700 души), т.е. повишаването на безработицата не е в големи размери. С оглед предстоящата по-голяма заетост във връзка със сезонността при селското стопанство и туризма, очакванията са, че безработицата няма да расте рязко в следващите месеци.

По извънтрудови правоотношения (свободни професии, граждански договори и др.) приходите от данъка към 30.06.2009 г. са в размер на 176.9 млн. лв., което е 51.2 % от годишния разчет.

Окончателен данък на местните и чуждестранни физически лица, данък върху доходите на чуждестранните физически лица и данък върху дивидентите и ликвидационните дялове на местни и чуждестранни физически лица - постъпленията от тези данъци към юни 2009 г. са в размер на 51.2 млн. лв. при 39.9 млн. лв. за същия период на 2008 г.

Приходите от данъци върху дивидентите и ликвидационните дялове на местни и чуждестранни юридически лица (ЧЮЛ) и данъка върху доходите на ЧЮЛ към юни

2009 г. са в размер на 83.4 млн. лв., или 53.4 % от разчета за годината. Съпоставени със същия период на 2008 г. са постъпили с 9.3 млн. лв. повече.

✓ Други данъци

Постъпленията от **други данъци по републиканския бюджет** за отчетния период са в размер на 88.5 млн. лв., или 40.8 % от разчета за годината. Основната част от приходите са формирани от данък върху залози за хазартни игри и хазартни съоръжения, данък върху представителните разходи и данък върху социалните разходи, предоставяни в натура.

• Неданъчни приходи

Отчетените **неданъчни приходи** по републиканския бюджет за шестте месеца на 2009 г. са в размер на **1 250.4 млн. лв.**, и нарастват спрямо постъпленията за същия период на предходната година с 80.2 млн. лв. Постъпленията за отчетния период представляват 65.8 % от разчета за годината, като основната част от неданъчните приходи по републиканския бюджет се формира по бюджетите на министерствата и ведомствата - 685.0 млн. лв. През отчетния период по централния бюджет постъпи годишната вноска от превишението на приходите над разходите на БНБ за 2008 г. в размер на 401.0 млн. лв. Вноската е по-висока от заложената в разчета към ЗДБРБ за 2009 г. със 101.0 млн. лв., което е и причината за отчетения ръст спрямо неданъчните постъпления за шестте месеца на предходната година.

• Помощи

Постъпилите **помощи** по републиканския бюджет към 30.06.2009 г. са в размер на **114.8 млн. лв.**, от които средствата за подпомагане изпълнението на Шенгенското споразумение и за подобряване/улесняване на бюджетните парични потоци, съгласно чл. 32 от Договора за присъединяване на Република България към ЕС са в размер на 63.3 млн. лв.

➤ Разходи по републиканския бюджет

Общият размер на разходите по републиканския бюджет (вкл. вноската на Република България за общия бюджет на ЕС и трансферите за др. бюджети) към месец юни 2009 г. е 8 384.4 млн. лв., което представлява 41.0 % от разчета за годината. Изпълнението на разходите за първото полугодие на годината в основните разходни групи, е както следва:

• Нелихвени разходи

Нелихвените разходи по републиканския бюджет (без трансферите за др. бюджети) извършени през отчетния период са в размер на 3 936.3 млн. лв., което представлява 37.0 % от предвидените в ЗДБРБ за 2009 г. средства. Разходите за заплати и осигурителни вноски са в общ размер на 1 324.8 млн. лв., или 44.3 % от планирания размер за годината. Разходите за текуща издръжка са в размер на 1 042.9 млн. лв. (36.5 % от разчета за годината). Това са основно разходи за горива, енергия, външни услуги, текущ ремонт, медикаменти, консумативи, други възнаграждения и плащания на персонала и др., извършени от първостепенните разпоредители с бюджетни кредити, които попадат в обхвата на републиканския бюджет. Социалните разходи (вкл. разходите за стипендии) са в размер на 366.5 млн. лв., или 34.7 % от предвидените в ЗДБРБ за 2009 г. и са основно разходи по бюджета на МТСП за обезщетения по Закона за интеграция на хората с увреждания, Закона за семейните помощи за деца, Закона за социално подпомагане и др. Разходите за субсидии са в размер на 400.5 млн. лв. или 80.4 % от планираните за годината.

Капиталовите разходи и нетният прираст на държавния резерв са в размер на 801.5 млн. лв., или 30.2 % от разчета за годината.

- **Разходи за лихви**

Лихвените плащания по републиканския бюджет към края на месец юни са в общ размер на 333.1 млн. лв., или 52.7 % от предвидените в разчета за годината. В основната си част това са разходи за **лихви по външни заеми**, които за отчетния период възлизат на 250.8 млн. лв. От тях 222.0 млн. лв. са разходите, направени по централния бюджет и 28.8 млн. лв. тези по държавни инвестиционни заеми, в т.ч. 21.5 млн. лв. са по заемите, управлявани от министерства и ведомства и 7.3 млн. лв. по заемите с краен бенефициент търговско дружество.

Лихвите по вътрешни заеми по републиканския бюджет за отчетния период са в размер на 82.3 млн. лв. (52.0 % от разчета за годината) и представляват лихви по ДЦК.

- **Нетният размер на трансферите по републиканския бюджет** към края на месец юни е 3 702.5 млн. лв., което представлява 44.8 % от разчета за годината, в т.ч.:

- Бюджетните взаимоотношения с общините включват нето предоставени трансфери в размер на 1 479.9 млн. лв., от които субсидии от централния бюджет в размер на 1 356.6 млн. лв., други целеви трансфери от централния бюджет в размер на 85.0 млн. лв., нетни трансфери от други бюджети в размер на 40.1 млн. лв. и възстановени субсидии от предходни години в централния бюджет - 1.8 млн. лв.

- На социално-осигурителните фондове (нето) – 1 609.8 млн. лв., което представлява 39.8 % от годишния разчет.

- На съдебната власт – 164.8 млн. лв., или 46.8 % от одобрения размер за годината.

- На Народното събрание – 19.1 млн. лв., което представлява 32.7 % от заложените в разчета за годината.

- Частта от **вноската на България в общия бюджет на ЕС**, изплатена към края на юни 2009 г. от централния бюджет възлиза на 412.5 млн. лв., което е в съответствие с регламент 1150/2000 на Съвета на ЕС.

- **Бюджетното салдо по републиканския бюджет към края на месец юни 2009 г. е положително в размер на 216.5 млн. лв.**

- **Финансиране на дефицита чрез операции по дълга**

По показателя погашения по външни заеми по централния бюджет (позиция във външното финансиране) за първото полугодие на 2009 г. са изплатени 54.1 млн. лв., като само за м. юни те са в размер на 20.1 млн. лв. Предвидените средства за погашения за покриване на риска от активиране на държавни гаранции не са използвани.

През първите шест месеца на годината по сметките на централния бюджет постъпиха два заема от Световна банка на обща стойност 490.9 млн. лв. През месец април е усвоен Втория заем за развитие на политиките в размер на 198.9 млн. лв. и през месец юни – Третия заем за развитие на политиките в размер на 292.0 млн. лв. През месец юни беше отписана частта от обратно изкупените глобални облигации, емитирани на международните капиталови пазари, в размер на 291.8 млн. лв.

По държавните инвестиционни заеми за отчетния период са усвоени средства в размер на 51.8 млн. лв. и са изплатени 52.9 млн. лв. погашения (37.6 млн. лв. по заемите, управлявани от министерства и ведомства и 15.2 млн. лв. по заемите с краен бенефициент търговско дружество).

Операции с държавни ценни книжа по централния бюджет (позиция във вътрешното финансиране): през първото полугодие на годината е реализирано отрицателно нетно финансиране с ДЦК в размер на 268.1 млн. лв. За месец юни то е положително и е в размер на 11.0 млн. лв. От началото на годината общият размер на емитираните ДЦК е 177.4 млн. лв. (номинална стойност 196.2 млн. лв.) , в т.ч. емитираните през месец юни тримесечни бонове на стойност 13.6 млн. лв. и петгодишни облигации на стойност 11.8 млн. лв. (номинална стойност съответно 13.8 млн. лв. и 13.0 млн. лв.) Отчетените погашения за периода са в размер на 445.5 млн. лв., от които 14.4 млн. лв. са изплатените погашения през месец юни.

III. Бюджет на съдебната власт

По бюджета на съдебната власт към 30.06.2009 г. са постъпили приходи в размер на 51.9 млн. лв., които представляват 60.2 % от предвидените за годината. От отчетените собствени приходи, най-голям дял имат постъпленията от съдебни такси – 42.6 млн. лв., като одобрени със ЗДБРБ за 2009 г. са 80.2 млн. лв. или са изпълнени 53.1 %. Основният източник на тези приходи е търговската регистрация, която се извършва от съдилищата, както и промените в тарифата за събиране на държавни такси във връзка с изменението на ГПК. Също така, върху размера на приходната част влияе и увеличението брой дела и високите иски, които се предявяват.

Разходите по бюджета на съдебната власт са в размер на 189.0 млн. лв., или 43.1 % от планираните за годината (438.3 млн. лв.).

IV. Социалноосигурителни фондове

Постъпленията по бюджетите на социалноосигурителните фондове (НОИ, НЗОК, УПФ и ФГВРС) към края на месец юни са в размер на 2 613.9 млн. лв., което е 43.0 % изпълнение на годишните разчети. С най-голям относителен дял в приходите на социално и здравноосигурителните фондове са приходите от социални и здравноосигурителни вноски – 99.1%. Постъпленията от осигурителни вноски към 30.06.2009 г. са в размер на 2 589.1 млн. лв., в т.ч. от социалноосигурителни вноски – 1 859.6 млн. лв., и от здравноосигурителни вноски – 729.4 млн. лв.

Към 30.06.2009 г. извършените разходи по бюджетите на социално и здравноосигурителните фондове за периода са в размер на 4 409.9 млн. лв., което представлява 45.7 % от разчета за годината, в т. ч. пенсии, помощи и обезщетения по КСО в размер на 3 509.2 млн. лв., а здравноосигурителните плащания - в размер на 824.8 млн. лв.

V. Общини

Постъпилите **приходи** по бюджетите на общините към края на месец юни са в размер на 798.4 млн. лв., което представлява 35.3 % от годишния разчет към ЗДБРБ за 2009 г. Преобладаващ дял (61.7 %) заемат неданъчните приходи, които основно представляват приходи от общински такси, приходи и доходи от собственост и постъпления от продажба на нефинансови активи.

Извършените **разходи** по местните бюджети са в размер на 2 252.2 млн. лв., или 56.7 % спрямо разчетените към ЗДБРБ за 2009 г., включително и за сметка на предоставените целеви трансфери от други бюджети.